

A NOSA TERRA

IDEARIUM DAS IRMANDADES DA FALA

REDAICION E ADEMINISTRACION

Rúa Real, 36 -1.º

A CRUÑA

PRECIOS DE SUSCRICION

Na Cruña, mes 40 céntimos. Fora, trimestre 1'50 pesetas. América, trimestre 2 pesetas.

PAGOS ADIANTADOS

ANO IX

25 de Xulio de 1925

Núm. 215

DÍA DE GALICIA

Están de mais as verbas no día de foxe. ¿Qué imos dicir do noso sentimento que non sintan e comprendan cantos nos leen adoitto?

Hoxe é día de facer exame de concencia. Que cada un vexa se rendiu todo o que é capaz de ll'ofrendare a súa Terra; obriga moral que non debe esquecer ningún galego.

N-esta data renovemos o voto feito coa Nai Terra e endexamais nos pareza que xa fixemos d'abondo pol-o seu ben. Agora mais que nunca axuntémonos todos n-unha apreixada aberta ollando sempre ao lonxe por onde alumea a estreliña que "é unha fogueira que xa está preto".

Teñamos fé no porvir de Galicia, e dígamos co poeta:

¡Irmans, en pé, sereos!

Saúde e Terra.

NO DÍA DA TERRA

Levamos case dous anos de fondo silencio, de inxente quietú: todo cala en torno de nós... Parés que nada se remexe na terra e que a semente botada ás mans cheas pol-os que teñen fé na virtualidade dos nosos outos ideaes, morre baixo do chan sen atopar o mais pequeno burato por onde poida saír en busca de aire e de lús. E sen embargo, noso espírito está cheo de ledicia pois n-ese silencio que parés tan ausoluto, n-esa quietú que somella tan compreta, ouvimos os pasos e sentimos as palpitaciós que nos anuncian a chegada dos tempos novos, o trunfo da causa pol-a que de cote loitamos. Quezáis nunca os feitos e os homes, os amigos, e sobor todo os inimigos, traballaron con tanta autividade e tanta eficacia en pro d'esa causa, como n-estes dous anos qu'están a acabar...

SALVADOR CABEZA DE LEÓN
Compostela, no mes de Santiago de 1925.

CAMINHOS DE COMPOSTELA

Noutrora, dende-l-Oriente lonxano, camiñando apor do Sol, nosa guía sempre nos vieiros da emigración, entraron, os Celtas abós, pol-os cumes pirenaicos. De noite, unha banda ardente no ceo, levabaos tamén cara a nosa terra.

Atrás deixaban a poboación ibera, sañida do Atlas, fondo perene de mais da metade da Hespanha, que, aló perdida nas montañas vascas, conserva hoje pura reliquia.

Cando toparon co mar que acababa coa súa milenaria romage, deron, ás derradeiras puntas en que asentáron pé, en Franza e na Galiza, o nome de Fisterre.

Eran, a vida da Europa, a futura civilización d'Europa, o sangue da Europa que por primeira vez nos visitaba. Y, eles, por primeira vez tamén, anchos e fondos, abrino «os camiños místecos de Compostela».

*
**

Logo, canto do noso continente viñera á Península - celta, roman, suevo, godo - quedou solagado por outra marea africana, por unha nova invasión berebere. O Califato, bordeando os desertos, chegaba dendes Damasco até a terra dos Francos, con terrible ameaza de destrución. Pra se defender, creou Carlo Magno a Marca Hispánica nas ribas do Ebro, e asinou aos Francos - a nazón de Deus, coma declarara o Papa Esteban II - a cruzada sin repouso no país do Sur, pra repelir os Sarracenos.

A invención do Apóstolo, dí a Compostelana que ocorreu «sub tempore Caroli Magni». E a crónica de Turpin - que aunque sexa dun monge de Santiago, encerra mais verdade que os traxectos d'istoria que acostumamos ler - refire que foi él quen creou á Sede Compostelana, e quen puxo a lria baixo dela, facendo-a lumieiro da fé n'Ocidente, e marcando este rumbo á Cristiandade. Por apartado, por condizós naturais, por razóns étnicas, era o lugar mais adoadado pra ser baluarte da fé.

«Toda-l-as noites, o poderoso Imperadore, vía no ceo un carreiro d'estrelas, que, començando no mar da Frisia, pasaba antre a Ger-

mania e a Italia, antre a Galia e a Aquitania e atravesaba a Navarra e a Hespanha pra chegar a Galiza, onde descansaba o corpo do venturoso Santiago».

Os camiños místecos de Compostela volveno a abrirse por oito séculos pra gañar as grandes batallas da Reconquista, pra fundar colonias francas con foro próprio, pra nos donar Condes e Reises, os romances do ciclo carlovingio, artes e sabencia, pondo na - i - alma da Península un rexo fermento do meioevo europeo.

Santiago, pra nós non foi o Cabaleiro implacabel nos combates; nin o facedor de aventureiros que puñan na lanza un giron religioso pra gañar terras de seu; nin tampouco o acompañador e tutelador destes novos emigrantes que quedaron sementados nas Castelas, coma raza dominante e aparte da raza qu'ali vivía. Nin nós ajudou siquera na nosa reconquista, porque já a tiñamos feita.

Pra os galegos, o Señor Santiago é o edificador da vila Santa, o benfautor constante, o inspirador de Matheu e das nosas artes, o pai da nosa grandeza, da nosa cultura, do xenio galego. Con Gelmírez, ó Grande, donounos un pensamento eterno y azos eternos, que aló no Pico Sagro flamean con Luz que n'apagaran o tempo nin os homes.

As ideas viageiras, a espiritualidade irmán viñan dendes do centro a este pedazo d'Europa, po-l-a faixa brillante do ceo pasando por cima d'iberos e sarracenos, e permitíndonos vivir arredados dos que non sentían, nin querían, nin descurrían coma nós,

*
**

Unha lagoa de cinco, centos anos. A toma de Granada acabou cós romages á Santiago; a Cruzada do meiodía foi finda. As pontes, as estradas, os hospitais, as vilas que nos nían a Europa, afundíronse. A Hespanha encerrouse en sí, fixose mais ibera. E a nós, pechouno-l-a vía sagra que o sangue á tradición, a sensibilidade, e canto fai vivi-l-as nazós, nos donaron. Galiza ficou esquecida, afastada, de-

negrida; como dijo Rosalía, extranjeira na sua pátreas.

A ardentía celeste, caminho espiritual dendes Compostela ao mar de Frisia, sigue chamando o vó d'os nosos pensamentos e berradonos jirmans da terra! onde está a limpa fonte da nosa vida e da nosa cultura,

E si ela é boa, tarde ou cedo ha triunfar, porque os homes de grado ou forza submíten-se; mais non hai poderío capaz d'abafar unha espiritualidade.

PORTELA VALLADARES

No día de Santiago

Sendo Compostela a mais enxebre das cidades galegas é tamén a mais universal. Toda a cristiandá axoennlouse a sombra das boradas romanecas da basilica apostólica e hastra o invasor musulmán sentiu un relixioso temor diante o miragre do sepulcro. Armenios e flamencos, wikings e sirios loubaron a gloria de Santiago; as línguas máis esranas, os istrumenti os musicales de total-as latitudes acendéronse coma cirios de fé n-unha consagración secular e cosmopolita. E Santiago seguiu sendo fundamente galega a difrenza das cosmópolis modernas criadas polo diñeiro e-o prazer, sen arraigare no cerne eterno da terra onde freceu.

N'esa xuntanza - galeguismo, cristianismo - está a gloria de Compostela e-a razón de que sexa unha metrópoli. Sen ela non se podería expricar a formación da concencia europea no misterio fecundo da Edade Media. Sen ela non sería Galicia unha indestrufibre individualidade. O labregoalconfra nos tempos de Santiago igual sinxeleza que na sua parroquia montesía, o peregrinoalcontra o aire ecuménico de Xerusalén, de Biranco ou de Letrán. Santiago sen ter o prestixio romano e imperial de Tarragona, de Mérida nin Sevilla, sen ter a capitalidade monarquica de Toledo, foi metrópoli relixiosa porque o miragre sinalou ó sepulcro do Apostol na terra celta ond'a montana vai en procura da mariña coma un simbolo dos dous temas eternos da alma de Galicia: a saudade da terra nai, a saudade dos camiños do mar.

RAMON OTERO PEDRAYO

Ourense.

Do tempo dos caciques

(PR'O DA «CASA DAS EDRAS» (1))

*Namental-os teus lacayos
Espallan, a voz en grito,
que tel-a chave dos rayos,*

*Eu (que xamais t'acátara,
E non preciso caretas
Para defendel-a cara),*

*Confeso, perdonavidas,
que quero verch'as entranas
Entr'os corvos repartidas.*

*Confeso que ten que haber
Forza de cabezas rotas
Sobre quen te ha de moer.*

*Que o servo, ¡aque! coitadiño!
Xa che se ruben ás barbas,
Xa ch'acena co fouciño.*

*Que predestinado estás
Para che peinar o pelo,
(O de diante pra detrás...)*

*¡qué te vexo e non te vexo!,
que sólo estoupar che queda
Si non colles no pelexo.*

*Que a aldea, en fin, se fix'ollos.
E que agora pr'alzar medas
¡X'adios parvos!, ¡X'adios mollos!!*

ANTONIO NORIEGA VARELA.

(1) Que tiña vintecinco chaminéas.

Este número foi re-

25 de Xulio

visado pol-a censu-

ra do Goberno civil

UN NOVO DIA

Sant Yago: Gran día:

*As lindas estrelas de noite bailano
na anchurosa vía
que no azul branquexa do ceo lonxano.*

*Lañouse a ferida sanguenta do día
e o gromo bermello do sol pol-o abrete
ergueuse lucente
Os mundos enchendo de amor e alegría.*

*Hosanna! cantaron os bélicos mares,
Hosanna! ecoaron os altivos montes,
Hosanna! escoitouse por antre os pinares,
na i-auga dos ríos e a linfa das fontes.*

*Abalando no ambiente,
tremecente,
à fror pura e delicada
da alborada,
despertouse do sono en que durmía,
e armoñosa, na gaita, à vella usanza,
debullou a canción d'un novo día
envolto no perfume da esperanza.*

GONZALO LOPEZ ABENTE.

Muxía, 25 de Sant Yago do ano 1925.

Hoxe é o día grande de Galicia, o día do gromoso patrón das Hespañas, d'aquel que predicou a *boa nova* na terra galega.

Todos, n-esta data dos grandes recordos e das grandes evocacións, e mesmo os alonxados, dos nativos eidos como os que tivemos a sorte de non os abandonar, temol-a obriga de erguel-os nosos corazóns e adicar os nosos pensamentos en col á nosa terra.

Para ela, n-este día, deben seren todol-os nosos afectos e n-este día deberán seren mais grandes as espranzas que aniñen nos nosos peitos, pois xa loce a ridente alborada na que, no porvir, o *25 de Xulio* deixe de ser o día das aspiracións e sexa o día no que se santifiquen cumpridos xa todol-os nosos anhelos.

Nos non o abrangueremos; pero os que nos sucedan han de teren, terán, para os nados d'estes tempos aquelas mesmas agarimosas lembranzas que nosoutros gardamos para os *precursores*, para eses «nosos apóstoles» que nos deixaron trazado o sulco á seguirmos para a *gran obra* da dignificación da terra galega.

UXIO CARRÉ ALDAO

No día de Galicia

En certos momentos é difícil poder escribir unha cousa axeitada a un asunto concreto. A un dinlle. «Escribame vostede un artigo a sobre do tempo, vervigracia, Tesmo que dar mañán a primeira hora. E o mais que lle podo esperar».

E resulta que non estamos n-aquel momento para escribir. Nin a sobre do tempo nin a sobre nada. Collemol-a pruma na man e poñémol-o papel diante. Esperamos así a ver si a forza do costume fai un milagre que nos saque do apuro. Pero como o pensamento non se move a pruma tamén está queda.

Este é o meu caso hoxe. Teño que facer este artigo e non sei cómo. Eso que o título namais abonda para que o corazón salte e o pensamento colla o mundo por seu. Pois así e todo... O pensamento non se pon a tono coa solemminade a fechas fixas d'ante man.

O día de Galicia... ¡Qué vai un decir do Día de Galicia nin de nada! Unicamente que tras us tempos veñen outros, e que as mellores romerías son as de lonxe, ás que se tarda moito en chegar. N-esto os galegos estamos ben sabidos.

Pra todo bon galego todol-os días deben ser días de Galicia. Pensando sempre n-ela, estudiándoa cada vez mais para comprendela mellor e querela moi adentro, moi adentro. Darlle o corazón cheo de amores, de sacrificio polo seu ben, e procurar sempre que sea respetada por todos, cando non querida. Leer ôs seus grandes escritores e poetas que son os que nola descubren e lle abren as portas do noso corazón.

JOSÉ LESTA MEIS

Non é aínda

¡Día de Galicia!

Hoxe é para nós un tristeiro día cando debía ser ledo e luminoso coma unha rayola do sol.

Día de Galicia chamámoslle, mais é un título que lle non cadra aínda. ¡Somos tan poucos os que pensando no ben da Terra adicámoslle un anaco do noso curazón!

¡Falar galego! ¿Quén ten azos para honrar a fala nosa usándoa con dinidade nas vilas? ¡Pobre fala galega que a ñorancia repudia por parecerlle ordinaria!

Ti, miña fala galega, és a mais nobre e a mais aldraxada, quizaves mais que pol-os mesmos galegos que non saben ter a gallardía de te conservaren como expresión característica da súa raza; que non comprenden o sentimento da propia estimación declarando na propia fala o seu orixen, e prefiren humillarse acochando a súa procedencia con verbas alleas coma se ocultaran algo abafante.

¿Por qué non dicir: ¡eu son galego! ¡eu teño a honra de ser galego!

¿Quén renegaría da súa nai?

¡Día de Galicia!

Oh! Si os que alaudan aos nosos goriosos poetas sentiran co'íles; si os que cobizan títulos académicos honrasen a fala da Terra; si as nais e os mestres d'escola non reprenderan aos seus fillos e discípulos porque falan en galego...

Daquela sí, o día de hoxe poderíase celebrar en Galicia.

Daquela sí, hoxe sería un día grande.

Mais ¡está tan lonxe aínda!

¡Cánto temos que bater en total-as concencias para lograr que vaian acordando!

Inda que xa foron acrarándose as mestas brétemas da indiferencia.

E un día chegará en que todol-os galegos comprendan craramente as verbas que dé cote marmulan os rumorosos.

Daquela...

LEANDRO CARRÉ.

H O X E

Certamente que ten de ser de fonda tristura para nós, os que rendimos veneración cotidián ao culto da Terra, que chegue o día de hoxe, o noso día maior, e non poidamos adicarlle todo o noso entusiasmo nen expoñer publicamente o noso pensamento cristiáño.

Hoxe que debiera ser un día de ledicia, de festa grande, non podemos manifestal-o exteriormente.

Mais quizais que sexa un ben o que agora, circunstancialmente, nos sucede. Ollando a imposibilidade a que nos vemos sometidos afirmaránse mais en nós as nosas creencias e o noso credo patriótico toma caracteres xigantescos no fondo das nosas concencias, ucha santa que ninguén pode violar.

No noso corazón rebule a ledicia da festa de hoxe mixturada con unha enorme e cega esperanza no mañán. Na face maniféstase a carraxe, a xenreira do escravo que sabe o é inxustamente.

E ningunha opresión durou eternamente.

Total-as ideas grandes pasaron tamén por grandes vicisitudes e foron ouxeto de persecucións e malos tratos. Mais ao fin impuxéronse e trunfaron como sempre trunfan e impónñense as boas e xustas causas.

A nosa non pode estar exenta d'estas altas e baixas que constitúen ao meu xuício o mais grande e alentador atraitivo.

¡Qué grandeza e maxestade encerra este continuo sobresalto e inqueda! E de cote a esperanza e a fé coa convicción da grandeza do noso pensamento, a rebuldar no noso corazón acugulado de patriotismo.

VICTOR CASAS

¡Santiago benditiño...!

Os tempos melloran, e inda teñen moito de mellorar, y han de facelo inda que moitos non queiran, porque son eles, os tempos, os que camiñan, e os que nos levan a todos, grandes e pequenos, por onde eles van, por onde eles queren.

Sempre as invasiós, por moi políticas que viñeran, foron asoballeiras nos comezos, e tiñan tamén que selo agora, por moita comedia que n'algunha houbera. E xa se sabe, cando chove, abril-o chanteiro, ou agardare, que é moito millor, pra que os chuzos non nos molllen nin nos firan.

¡Había que vel-as caras feras de moitos, y-as carantónas que facían, cando os *rebeldes* y-os non domeñados, erguíanse pra defendel-a terra onde naceron, e falar na sua língoa, e traballar pol-o seu rexurdimento, proclamando a todol-os ventos a persoalidade galega, e impoñendo o seu valere a cantós atrevéranse a negalo ou a escarnecelo!

Maina e respetosamente había que chegare hastra os salós, e coa puchiña na man, e quedamente, dándolle voltas ás verbas, pra que a ninguén magoasen, pedir con moita cortesía certos permisos, pra falar en galego, pra falar como falan os nosos labregos, os nosos poetas, os séculos do noso glorioso pasado, os corazóns dos boos e xenerosos da terra...

E había que facelo con certas condicións, con certos compromisos, como si as nosas xentes foran as que camiñaran por certos sendeiros perigosos...

Pasaron tempos, non moitos, e xa se pode falar en galego, xa poden falar as xentes nas

suas língoas, ¿Xa poden? ¡Xa deben! Dixoo pol-o visio quen pode, alá en Barcelona. E xa resoaron n'as nosas outas montañas aqueles consellos, xa os nosos labregos, que desde entón estiveron caladiños coma petos, porque outra língoa non sabían, falan como descosidos, na galega. E hastra nas prayas, nas nosas fermosas prayas cibdadans, houbo quen, coa venia que dende lonxe mandaron vestida cón manto rexio, falou solémmente na sua língoa, e tamén quen oíu *piropos* de adulós, que nunca faltan na terra pra a-sua vergoñosa, en aquela que prohibira o coitadiño, como cousa terrible para a patria española...

Os tempos melloran. E han de mellorar inda que moitos non queiran. N'este ano xa andiveron o camiño que perderan, e sabe Dios canto andarán hastra o que ven.

E ti, Santiago benditiño; que en Compostela te temos, si és galego, e si estás afeito á terra que te garda, e as xentes que te ergueron a fachendosa catedral que te cobre, onde recibes sentadiño ás xentes que desde fai tanto tempo te visitan, si é verdade que sacache a tua espada (que teño pra min que nunca tuveche) pra os mouros, e diche n'eles hastra esnaquizalos, vaiña limpando por si os enemigos da terra galega, que é a tua, inzan o chan da nosa patria; que coído que como teñas que dar n'eles, has de matar máis que mouros, por moitos que te asignen as tradicións milagreiras. E pensa que ésta é a tua casa, y-a dos teus, e o menos que podes facer, si tan ben te atopas n'ela, é ser bon galego.

ANGEL DEL CASTILLO

LEA VOSTEDE
A
REVISTA

N Ó S

BOLETIN MENSUAL
DA
CULTURA GALEGA

LEMBRANDO OS PRECURSORES

Debemos n-este Día unha lembranza ós *Precursores*, ós que primeiro que nós souperon evocar no cristal da esperanza o verdadeiro Día de Galiza, aquil gran día en qu'ollemos realizado esencialmente o ideal do noso rexurdimiento.

Iles fixeron antes que nós o camiño cheo d'espíñas que nós levamos; que xa sabemos que non hai mais qu'aldraxes e caloñas pros que consagran a sua vida ó servizo da Terra Galega. Pól-o qu'iles sofriron antes que nós, debésmolles, coma galegos e coma discípulos, esta lembranza no día de hoxe.

Non é pra dito coma puxeron ó probe Brañas, poño por caso, os eternos «imbéciles y-escuros»...

Estiven lendo istes días o libro de Brañas, tan ardente, tan aceso de sentimento, tan asinado e prudente na doutrina. Todos falan de *El Regionalismo* de Brañas coma de cousa sabida, de tan sabida, esquecida; ninguén ll'adidou ainda o estudo que merez.

Posto en comparanza cos estrevementos de Antolín Faraldo, o rexionalismo de Brañas ven ser unha recuada. Do romantismo esencialmente literario, todo pulo e ardicia, vimos ó romantismo repousado e sabio da escola histórica, qu'anuncia xa o positivismo no qu'iste ten de verdadeiramente centífeco, de verdadeiramente positivo. Savigny anuncia a Taine; Brañas anuncia *Solidaridad gallega* e as Asambleas de Monforte.

Mais nidio, mais craro o galeguismo en Faraldo, a pesares da sua vaguedade; mais confuso en Brañas, a pesares do seu sistema.

Faraldo, expatriado ó fin en corpo e alma, despois do tráxico desengano do 46, indo prosituir o seu romantismo nas promiscuidades do Meodía, meridionalizado, esgotado en frivolidades, foi emporiso, ó principio, o vidente e o profeta, foi o definidor da *Grande Obra*. Aquil era o Faraldo verdadeiro, non a pantasma esmorecida que s'arredou de nós, o desenganado *Aben-Amar* das perdidás ilusiós.

Brañas soupo ser fiel ate a morte. A luz viva do xenio que foi lóstrego en Faraldo - anque lóstrego que chegou ó fondo da y-alma dos «bós e xenérosos», e alí ficou alumeando pra

sempre o ideal - amóstrase en Brañas atrás dos vidros entrubidos por un respeito un pouco de mais pol-as comenencias. Mais alí está acesa, e ás veces quer crebal-os vidros que nona deixan pasar pura..

Hai, efectivamente, en Brañas, unha loita interior ben crara: il quer pór prudentes lindeiros á sua arela galeguista; mail-o seu sentimento, a sua concencia interior, quer romper os valados e surtir pra fora, en procura do fito verdadeiramente presentido, Ben s'olla isto nas voltas qu'il dá pra non chegar ó federalismo; mais conforme un vai lendo, millor se vai un convencendo de que o que Brañas quer pra Galiza, somentes se pod'abranguer n-unha costitución federal da Hespaña. O que pasaba d'aquela, era que o caraute de radicalismo republicano do federalismo hespañol, lle non apracia a Brañas, que militaba no campo da deréita, e por outra parte, aquil federalismo consagraba o principio individualista, que Brañas consideraba disolvente das coeitividades naturás, que precisamente tratábase de salvar. E craro, antr'o centralismo e o federalismo, Brañas quédase á mitá do camiño, en contradición moitas veces coa sua propia doutrina.

Por esto todo, o moderno nacionalismo galego, deriva mais de Faraldo que de Brañas.

En troques, hoxe, en doutrina política, resulta Brañas moito mais moderno que Faraldo, que Murguía, que Vicetto, que todol-os galeguistas do século XIX, un precursor de moitos antiparlamentarios do noso tempo. Posto a carón de Duguít, de Sorel, de Sardinha, de Maurras, dos mesmos comunistas, non some lla Brañas tan anacrónico coma somellaría o propio Pi y Margall, de quen proceden, eiquí mesmo, moitos dos nosos nacionalistas da esquerda.

Non foi moita a infruencia de Brañas en Galiza. A imaxinación romántica de Vicetto, ceibada pol-a historia adiante dando trompícos, erguéndose ás veces en adiviñaciós prodixiosas, fixo mais efeuto en nós, que non a concencia prudente do profesor compostelao. É que Vicetto era un valente: non tiña medo ás consecuencias dos principios que asentaba.

Un pouco mais confido, mais prudente era

Murguía E non hai comparanza antr'a influencia de Murguía e a de Brañas no público galego. Quén cita a Brañas xa? E a Murguía terémolo que citar un día e outro día, naméntras se fale de Galiza. Inda non quita que teñamos que citar aínda a Brañas; mais ten que ser pra desenrolar, pra levar adiante a súa doutrina.

E tivo que calar, Brañas agarda na tumba a qu'algúen diga o qu'il non s'estreveua dicir, mais qu'il sintia ben fundamente...

Agarda coma nós o Día de Galiza!

Ourense

VICENTE RISCO

Aos nosos lectores

Dende éste número, *A Nosa Terra* tirase na imprensa propiedade da editorial *Lar*.

Para a boa marcha do noso idearium, éste feito é d'unha gran trascendencia pol-as ventaxas enormes que nos facilita como son corrección de probas, distribución de orixinas, variedade de letras, saída normal e demais aspectos de presentación co que moito ganarán os nosos lectores.

Para que a renovación sexa completa variámos o formato, dándolle un mais manexable, e o papel, de millor calidade que o que viñamos empregando.

¡Somentes n-unha cousa continuamos o mesmo. Na ideoloxía. O que é mais fundamental n'este boletín, anaco do corazón de cantos n'el poñemos as mans, se non trocou nen se trocará. O ideal galeguista, íntegro, continúa sendo a bandeira baixo a que nos cobixamos pensando sempre no porvir e de cando en vez realizando éstas pequenas milloras, materias en ousequio a quen nos prestan a súa axuda figurando nas nosas listas de suscripción. A nosa desinteresada labor ten o pago na íntima satisfacción e no atopar quen nos ven con agrado a nosa obra e contribuen a ela da maneira que llés é mais doada. Eu nome da Causa, moitas gracias.

Finalmente diremos que a maior parte dos firmantes d'este número colaborarán asiduamente no noso boletín. Outra millora de gran importancia. E facemos punto saudando aos nosos leitores co noso berro sagro.

¡Terra a nosa!

¡Alma galega!

¡Cantos da miña pátria...!

*Meigos cantos,
que din penas, contentos e agarimos,
amostrando as saudades que sentimos
e as nosas inquietudes e crebantos...*

¡Dóces amores do meu lar...!

*Amores,
fortemente atreigados, que frolecen
no noso curazón e non decrecen
mentras, no peito, a vida ten folgores...*

¡Fala da miña terra...!

*Tenrá fala,
qu'espresa toda crás de sentimentos,
e ten notas pra os fondos sofrimentos,
e, pra franca ledicia, baril gala...*

Crénzas do meu solar...!

*Raciales crénzas,
qu'ensonos forxan e seu selo imprimen
no noso espíritu, sóber do que esprimen
das nobres ánsias as súas esenzas...*

¡Campos do meu lugar...!

*Campos mimosos,
pol-a luz d'un sol morno aloumiñados;
onde os fantasmas viven cobixados
tras dos ramallos pechos, misteirosos...*

¡Qué sopro vos dá vida...?

*¡Algo do Ceo...!
¡Sí!: nos cantos que dá a xente labrega;
nos amores ô lar; no meu tarreo;
nas crénzas, e na fala solarega,
en todo, eu adeviñ'o cintileo.*

¡¡da grande alma gallega!

XAN PLA E ZUBIRI
Xixona, mes do San Xoán de 1925

Para moitos homes, e para un que eu sei, sobor todos

Quen poidera sabere si as ideas que nacen no cerebro e saíen froridas aos beizos, as e as das veces nos banquetes, conferencias ou palabras, son nascidas no corazón.

Si así fora, non sufriríamos tantos desenganos como sofre o home dende o momento que empeza a traballar pola cidadanía e a preocuparse polas ideas espalladas por moitos homes que vistos por fora parecen tecidos de sinceridade, e após toles nobres e fidalgos, mártires da liberdade.

Mais a realidade amóstranos como moitos homes que parece que pensan ben, acobárdanse ou esquecen as súas doutrinas, tan axiña como asomen as cobizas ou os intreses creados, sin ter en conta a semente espallada polas súas propagandas, e do que é peor, do dano que fan coas desilusións causadas nas xentes que os seguiron en momentos de loita creendos de boa fé.

Estas desilusións nos firen mais á fondo que a morte, e coidado que ben demostrado que está nos sega a vida dos nosos mellores amigos. pois non se pode esquecer que o home desilusionado é un escéptico mais que se suma a esa lexión de «pancistas» ou homes do «tanto me dá» que carcomen coa súa indolencia o xermen das novas ideas, quizais das novas ideas que encarnadas nunha mocidade rexa, nos leva-

rian ao concerto dos pobos libres e conscentes dos seus dereitos.

Hoxe mesmo érguese unha nova bandeira, a do consorcio económico da Galicia co Estado hespañol, e queira o ceo que non a vexamos recollida por comenencias políticas ou cansancio, como se viron outras moitas que en tempos foron enarboladas con gallardía e entusiasmos, pero sin fé, e gardadas despois cobardemente, ou esquecidas por comenencias materiais.

Por esto eu, pido neste noso día, á eses homes que tanto saben prometer, que seipan tamén desbotar da súa veira os caciques disfrazados con ese noxento rexionalismo de moda e que non loitan mais que polo seu medro persoal.

E despois, á loitar feramente, coa mirada no ceo limpo da nosa Patria, fitando esa estreliña meiga que nos guía no santo amor a terra e afinando no co-

razón os nobres ideás, pra que frorezan accésas do perfume das nosas campañas e barudas como os nosos piñeirales.

FERNANDO BLANCO.

ESPERANZA

*Ainda o luso saudoso, na inmensidá dos mares.
Coida ver o navío, que retorna aos seus lares
Traendo o corpo esgrevio d'aquel nobre infanzón,
Que en loita dura e fera na Mauritania ardente
Perdeu a vida e un trono, glorioso e refulgente,
Por conquistar as terras que en soños cobizou.*

*Pol-o mundo espallada, de cote perseguida
Pol-a inxusta soberbia da Europa envilecida,
Vivé a raza semita, os fillos de Sión,
Que en cada aurora agarda que apareza o Mesías,
Que ha de dar cumprimento ás patrias profecías...
¡Qué ha de xuntar un pobo que arela a redención.*

*Cal recendo de gloria vai na yalma espallada
A esperanza bendita na Celtia libertada.
Que nas áureas estrofas anunciará Pondal.
¡Matade as ansias nosas en mareira crecente,
Que aquilo que nos peitos vive en lume inmorrente
Por Deus é protexido con alento inmortal!*

M. LUGRÍS-FREIRE.

A Cruña, Santiago, 1925.

LEA VOSTEDE A **LAR** QUE SE EDITA QUINCENALMENTE

N-esta xornada...

O Fialho d'Almeida, nas páxinas alumina-
das d-un libro cuase descoñecido na nosa Ter-
ra, estudia a influencia de Galicia en Lusita-
nia, e romata afirmando, «sen maiormente fe-
rir o escrúpulo científico», que *Portugal foi a*
primeira colonia galega.

Parto d-esta cita pra axudar a interpretación
do contraste: o país que colonizou a Portugal
no espírito, nas artes, no traballo - asegún
demostración documentada d-unha das pru-
mas lusas mais ergrevas - pasou, xa fai tem-
po, o papel pasivo de colonizado. As hexemo-
nias estranas, despersoalizaron, someteron-
o, agriollaron-o. Vede como a nosa Terra,
d-un grado de civilización que lle permitía im-
poñer, pacificamente, a súa cultura a outro
pobo, recuou hasira un estado de primitivismo,
no que nin as liberdades naturais do home te-
ñen vixencia.

No orde da civilidade, pra Galicia pasan-o
en valde moitos séculos arreo. O sangue dos
que morreron pol-a liberdade, derramouse no
ermo. As verbas dos que cantaron a nova era
soñada prá terra, perdéronse en ecos soedosos
e tristesiros.

Sê o Día de Galicia non ha de sere unha
xornada de rebeldía escontra ese hestórico
malfado da raza, mais nos valera borrar-o das
calendas. Fuxamos de faguer do día de Gal-
cia unha festa de retórica, unha orxía de lite-
ratura de circunstancias. Fagamol-o unha
anual epifanía das arelas libertadoras' que de-
ben sahir de nós bruscas, quentes, vivas, co-
ma aturuxos desafiantes e vibradores. Faga-
mol-o unha romaxe de fé nos destiños da nosa
Terra, pra que os espíritos se afervoen e tem-
pre, cal se estiveran chamados a unha loifa
derradeira. Fagamol-o misa civil, onde somen-
tes comulguen os que sempre leven na y-alma
de Manifesto, o sagro nome de Galicia.

VALENTIN PAZ ANDRADE

Vigo.

Lembranza d'unha invitación agasallosa

Convidáronm-a unha cea,
con berzas d-a miña horta.
Dín as berzas; dín o aceite...
jalá vai miña presoal!
c-a chegar; quedeime lela...
cando batiron as portas;
m'empuxaron, coíceáronme,
pecharon, e... ¡quedei fora!

Sentín as bágoas n-os ollos;
¡sentín unha risa tola!
axexei, e vin a Xudas
repartindo viño e tortas.

¡Din volta para a casaña,
lista, contenta e gozosa,
buscando meu precuriño,
meu fogar: as miñas sombras;!
mais non contei co-as meigas
d-as almiñas revoltosás;...
co-a inquietude d-os falsariós;

co-as retrancas, nin c-os xornas;...
o probiño do escariote
foi «meter os cans n-a bouza»;
desamarroules o bozo;
a rentes cortou a corda,
e como lebres fuxidas
brincaron pol-a congostira.

¡Ay, a miña nai, qué lobos!
¡corrían como raposas!

Eu espereinos serea,
ben asentada n-as zocas;
os brazos encrucillados;
ben resolta e moj ben posta;
rindo co-a mais franca risa;
a decirlles persurosa:

—¡Cadelas cegas d-a envexa,...!
¡roede n-as carnes própeas;!
¡encetádevo - los dentes,!
¡descarnádevo - la gorxa!
Nin vos amo nin vos odio:
(¡pol-o Dios, que nos escoíta:!)
se d-os vosos berros fuxo;
d-os escouceos, d-a liorta...
e porque... sendo algo música
abofé se non m-axordan!

FRANCISCA HERRERA E GARRIDO

Oleiros, Junio - 1925

PRA TI IRMAN GALEGO

Galego: Si és GALEGO, axoenllate e prega con unzón sagra pol-o rexurdir da tua Terra.

Hoxe, é o día meirande pra tí. O día en que, o Apóstolo, o Santo Señor San-Yago pelen-grino, o dás cunchas de vieira, o do bordón, o que percorreu paso a paso a Nosa Terra pre-goando a relixión de Cristo; o que, por abon-darlle co báculo, na sua vida usou «flamígera espada», nin montou en branco cabalo; nin matou mouros en Clavixo, esperta do seu sono e dá audenza aos seus fillos. Si és galego, és fillo do San-Yago; axoenllate pois, e pregalle pol-á tua Terra.

As campás da nosa eirexa, do mosteiro sa-gro onde se gardan as nosas Taboas da Lei, tanxen hoxe con forza, ledeçando a terra.

Os seus tanxidos, son tanxidos raciaes que chegan aos mais apartados currunchos da Ga-liza. En cada són de campá, vai un místico saudo dos santos do Pórtico da Groria. O mestre Mateo, o que, soupo trocal-os santos en santos galegos, esperta, e diche.

«Galego: Si non és GALEGO, vaite ao Pórti-co da Groria, e sature de galeguismo».

Galiza, Santa nai e siñora, mándache tamén que n-iste día, fagas xuramento de fondo ga-leguismo.

Pra tua terra virán-non-o dubides - como n-unha nova vía láctea, tempos en qu-as mou-ras e pedregullentas corredoiras, trocaránse en ledos vieiros de lús e craridade que alumearán con forza o corazón dos teus irmáns.

Galego: Axoenllado hoxe, e c-os ollos car-o ceo, repite co Bardo Pondal:

*«De tí, Bethlem escura,
De tí, pequena Ephrata,
Saldrá unha lus brillante,
Saldrá unha estrela mágica,
Q'alumeará do mundo
As tenebrosas almas.*

*¡Ay dos grandes e esquivos de terra!
¡Ay das cegas grandezas humanas!*

XAVIER PARDO

Compostela.

A campana choca

Para ANTONIO NORIEGA VARELA

*Cando soas n-a noite pecha e fría
parecem'o teu son triste e dorido
o lamento d'un can que foi ferido
gardando o gando y-o amo que durmía.
N-a noite escura a y-alma s'arrepía
oindo teu tocar qu-é un alarido,
un berro xordo de delor saído
d'unha curuxa o lle morrer a cría.
Casi me dan terror tuas bateladas
tocand'a morto n-as noites caladas
en que me quento pretiño do lar;
antes inda gardabas armunía
hoxe parés a tórtola que pía
nonalcontrando piño ond'aniñar*

ALVARO MARIA DE LAS CASAS

Ourense

LUA NOVA

*A noite lávase as maus;
do outo ceo, os anxeliños,
bótanlle auga de luar.*

CHOVE NA CAMPÍA

*Chove na campía. Chove
miudiño... miudiño...
Quéixase o vento, choroso,
no verde triste dos pinos.
Anoitece. Nos carreiros
de vagas sombras cinguidos
como un salaio saudoso
o piar dos paxariños*

XOAN VIDAL MARTÍNEZ

Pontevedra

N-aldeia - Véxome diante d'un branco papel pra recoller impresiós sob-o día de Galicia - Preto da casa estralan os foguetes da festa de San Bieito - Unha múseca ô lonxe fai n-o lugar as visitas da mañan levada pol-o maor-domo da festa - A múseca toca *la Java*, e-a marcha d-os Exploradores, misturadas con vales que deitan sucre. Os músecos levan con certa dinidade un uniforme *kaki* - Con eles ven algún mozo, de mans escravas, *pajilla*, camisa de *sport*, e-un ramiño d-albahaca n-o ollal.

Os vellos castiñeiros abanean a sua sombra agarimosa - Un peirucio párase a encender o pito e-o esqueiro - As campás tanxen a sua melodía eterna - Un labrego, enxebre ainda, ven tristeiro a lerme unha carta do fillo que se foi no inverno pr-a América - O rapaz lémbrese da terra das festas, dos traballos e xa manda algús cartos - O rapaz pensa n-a volta â terra e sin decatarse traballa n-a sua liberación e n-a liberación da sua casa.

Non vou falar da emigración. Dabondo se falou de ela e moitos fumos os que contra ela temos dito cousas mais ou menos fortes - Mais eu penso hoxe qu-os nosos emigrantes non fuxen da terra, sinon que van a conquistar a sua terra. Levan n-o curazón qu-o campo de loita non está eiquí, y-é como si pensaran que somentes se pode conquistar e liberar a patria, e-o mais fondo dos amores, e e-unha grande forteza económica - I-é certo que

lonxe a saúde queima o curazón facendo er-guerse varil o amor da patrea, e d-un xeito ou d-outro as posibilidades económicas mais dinas e xenerosas, que van refacendo Galicia son as dos nosos emigrantes.

O Día de Galicia, debe ser o da mais estreita xuntanza antr'os nosos irmans qu-aló lonxe traballan pola sua libertade, comenzo da libertade da terra, e-os que eiquí seguimos e-os ollos o camiño do ideal que sempre vai diante dos nosos pasos mainos e do noso cativo esforzo. Qu-o noso espírito leve reflexos d-ese ideal ôs hirmans que sin decatarse van abrindo os regos en que ha xemolar a semente - E d-unha ves decatémonos de que a nosa obra precisa d-un fundamento económico que sin él non hai liberación, e n-eso si que poden nos servir de bó exemplo os nosos emigrantes que pra facere homes libres comenzan por conquistar a sua parte de tesouro - E o día de Galicia ben podía acoller esa finalidade...

Tocan pra misa - Voume - Hai que votar un parrafeo n-o adro - E non está de mais recoller un pouco do qu-ainda hai de virxinal n-o alentar da Terra e dos homes - Festas d-aldea, segas, mallas ¡qué lonxe da comedia que dende eiquí leo n-os periódicos!

ANTONIO LOSADA DIÉGUEZ

Moldes, 12 de Santiago de 1925.

— Dr. MOSTEIRO —

Médico Odontólogo

Medicina e Ciruxía da boca -- Electricidade -- Rayos X

A Clínica Dental mais completa de Galicia

Cantón Pequeno, 1 (Casa Pastor) --- A CRUÑA

No Sant-Iago

Data consagrada no ronsar dos tempos e os amores da Terra.

Ano trás ano ven arrecadal-a xente galega n'unha festa íntima, síntese de sentimento, espiritual comunión da raza.

Na vila e na campía, no val e na montana, eiquí no agarimo do chan petrucial, coma aló na outra banda do mar, cabo do mundo, onde peitos galegos latexen, érguese nos ars e espá-

llase coma un efluvio vital, o salaiar, a un tempo ledo e brando de pracenteira espranza, doído e irto d'un lembrar punxente. Salaiar da raza: evocación do pasado, rexa confianza no porvir.

A nai Galiza que o Santo Patrón evanxelizou, renova cada ano no seu día os xermolos d'unha fé inestinguibel nos outos ideías de xustiza, d'amor e de liberdade que teñen de presidir na vida os destinos dos pobos..

MANOEL BANET E FONTENLA

Monforte

ROSALÍA

N'este mes cumpríuse un novo aniversario da morte da nosa Santiña. Fai corenta anos que apagouse para sempre a súa voz, a voz galega que sinala unha época sinalando tamén o camiño a seguir polos galegos, fillos esprituás da meiga rula. Mais se ben é certo que ela non nos alumea hoxe, fica a súa inmortal e marxistral obra que vén a ser a nosa mesma patria xa que n'ela atópanse ademirablemente plasmadas as arelas de Galicia.

O nome de Rosalía é tan xurdío, tan grorioso, que fai inútil falar a estas alturas da súa persoalidade no orde literario.

Cada ano que pasa e a medida que a nosa terra vaíse decatando do que é, do que representa no concerto dos pobos e das súas necesidades de tal, a lembranza Rosalía faíse máis viva, máis inmorrente porque ela é, repetimos, a repersentación máis outa da nosa patria.

Poucos galegos desconocen a súa obra. Agora mesmo acábanse de poñer á venda dous libros, os máis galegos, que estaban agotados. A súa enorme demanda demóstranos ben craramente canta é a veneración que Galicia garda hacia a nosa Santiña. ¡Lástima, e non pequena, é que esa obra inmortal vaía adulterada por un osado! Mais aínda así estos libros de Rosalía contribuirán a espallar máis a súa obra que debe ser para os galegos como un devocionario santo para consultar a todas horas e adeprender a adorar á nosa Galicia e traballar pol-o seu engrandecimento.

Nós que veneramos a lembranza de Rosalía como algo consustancial ao noso corazón alentamos c'oa espranza de que todol-os galegos, sin esceición adeprendan tamén a veneral-a e seguilo camiño que ela nos marcou como faro exprendoroso que alumea o noso camiñar pol-a Santa Terra onde nascimos.

ESFORZO

I

Hai espíritos a quen foi dado vivir a súa vida sen esforzo? Non o sei. Mas cantos coñecemos somente a conqueridora, posente vountade sempre buscando para o mais alto! As veces o! melanconía da vida agre, as veces inos trunfais.

II

A Pomba de Platon (alma ceiba e pura) quer voar! Dabelle aas. Que en cada momento ela afagase aos seus voos. Primeiro pequenos despois grandes. Nada lle manque nen unha pruma; tedeo intacta. O miña pomba, almiña saudosa, voarás algún día! —Aas fortes, aas posentes pra voar, di a pomba. E quizáis ja adoita ruben car-a o ceo.

III

Non vacíles hoje, non digas mañán será; non será nunca. Recordate dos versos de Schíller: «Ha dous camiños na vida: un leva para o ideal outro pra morte, colle agíña o primeiro non seja que teñas que ir pol-o segundo sen te dares conta.

IV

De qué se fai unha vida verdadeiramente nobre. Do esforzo calado e heroico de cada día.

† JOHAN V. VIQUEIRA.

Debemos este traballo inédito do chorado irmán e mestre á amabilidade da súa viuda, á quen cómprenos testemuñar o noso agradecimento.

MÁXIMAS MIÑAS E ALLEAS

As arelas que se cobizan n-iste mundo, tendo fé, costancia e perseverancia; chegan a se conquerir.

Un sentimento pódese oprimir; endexamais estinguir.

Canto de efeitividade real hai na terra non eisiste poder humano que sexa capaz de o tumbar.

Si atopas un estorbo no camiño, non te de-teñas; brinca por riba d'él

Cando se desexa un ben, e non eixista outro medio para logralo; faise un mal.

No día de Galicia.

FEDERICO ZAMORA.

PENEIRANDO

O Ayuntamiento da Cruña concedeu 500 pesetas á revista Alfar para contribuír a facer un número extraordinario adicado á exposición de artistas ibéricos.

Parécenos ben, e felicitamos á Alfar por ese éisito que é o primeiro que logta unha revista de arte e letras nese senso.

Mais o que nos dá pena, é ver que en troques a institución Murguía-Rosalía que sería algo beneficioso e enaltecedor para os estudos e literatura galegas continúa no esquecemento.

E francamente...

ENCOL D'UN ARTIGO

Para FEDERICO ZAMORA

D'esta vez hai que lle saír ò paso a Federico Zamora, pol-o que dí no seu artigo Cousas da Renovación publicado número derradeiro (214) d'este Boletín. Non enxergo a súa *fobia* ós mestres, ós mestres concelleas e depunotados, ós mestres cibdadáns por enteiro. Porque antes, un mestre, nin xiquera era médeo cibdadán, sinón tipo de sainete a escachar de risa e branco doado de calquera cativa arrouxada caciquil. Y-esta síntesis do *primeiro maxistrado* das nacións, do xermolador do porvir, otorgáballe soilo o título de médeo homé, de médeo cibdadán, que tal significaba. n-o sacro principio democrático adulterado pol-as taifas caciquiles, recoñecerlle a medeas a recíproca capacidade de eleutor e de elexible pro goberno da res-pública. Agora, inda que paseniñamente, os tempos van cambendo, o Maxisterio vai conquerindo o lugare a que ten dreito, e non parece lonxano o día en que ha de abranguer a súa completa reivindicación.

Escomenza a pasar o mestre á vida pública por sere unha necesidade n-a organización política do país, pra que non se dea o caso que n-o concello, n-a Diputación ou n-as Cortes sexa, poño por exemplo, un hortera o que trace prans de ensino ou dirixa a cultura popular. O mestre moderno é, por outra parte, un home culto e adoitado a un mando freixibre, tolerante, respeitoso das individualidades sin esquenter o interés común, i-estas características de cultura e mando teñen de exercer sá influencia n-os fins xenerales das institucións políticas de que forme parte.

Hai espiritos entangarañados que ven soilo n-a labor do mestre o vello trivio de ler, esquirbir e contar, e non sospeitan que hoxe a boa escola é unha república de intreses somellantes á dos adultos, difícil de gobernar, e que n-ela se adeprenden os príncipeos da cidadanía faguendo a perparación para a vida cibdadán. Qué exemplo vivo pode dar un mestre sin a prenitude dos dereitos políticos que se lle recoñecen a calquera analfabeto ou parvo?

O mestre pode e debe ser espello de civilidade. Home moral e austero pol-o seu cárego,

servidor sin distincións do pobo, sin intreses casi sempre donde vive, economicamente independente, a súa actuación política ten de ser reuta, desapaixoadá, comeñente ó intrés xeneral. Quén, mellor que o mestre, pode ostentar cáregos políticos?

É lamentable, pro conceuto intelectual do señor Zamora, que houberese escrito: «Sempre coidamos que o mestre ou escolante, fose eso mesmo que a verba significa, insinuar; e endexa-mais se lle ocorreu a ninguén o darlle belixeranza aos escolantes n-outros aspectos que para o que foron creados e para o que estudaron».

Pra qué serían *creados* Wilson e Besteiro, Mussoline e Marcelino Domingo? Pra qué tantos médicos, boticarios, inxeneiros, artesanos ou traballadores que foron ou son grandes políticos? Será que hai unha escola de políticos, por min iñorada?

Pensa o señor Zamora que se ha de resintir o ensino porque haxa mestres concelleas i-alcaldes, pol-o tempo que istos cáregos voluntarios rouben a función docente, i-o señor Zamora olvida que todas as escolas do mundo fican valeiras n-o vran e que non se hunden as esferas; que a maior parte do ano son cinco as horas de cras e vinte e catro as de todos os días, que non son sempre as sesións municipais en días e horas laborables, que... ¡váleme Deus! Pode haber mestres concelleas i-alcaldes que non cumbran c'o seu deber profesional, pero istes, como todos, teñen a súa responsabilidade si son denunciados, e xefes que os vixilan e castigan cando non cumpren c'a súa obrigaición. Pra qué sirve a cidadanía?

E poño punto para doerme do mestre do señor Zamora —¡ingrata profesión!—, e pra lles decir os leutores que non me coñecen que son mestre tamén, pero non concellan nin aspirante a sel-o; que son... (cala, pico!)... galego.

SANTOS VILA

Ribadeo

Os presidentes do Centro Gallego da Habana

Están entre nós os Sres. Francisco Pego Pita, Presidente do Centro Gallego, e D. Enrique Saavedra, Presidente da Asamblea d'apoderados. Tamén pasou pol-a Cruña o ilustre sacerdote D. José Roberes, Presidente da Asociación Proteitora da Academia Gallega.

Todos estes Señores foron agasallados con diversas festas e banquetes, e con tal motivo falouse da comenencia de estaren mais en conta os galegos de alem mar cos da metrópoli, xa que agora parez que forman mundo aparte como se aos que viven e traballan en Cuba interesáralles pouco a vida co futuro progreso de Galicia.

Ben sabemos que os galegos emigrados sinten grande amor pol-a terra lonxana e todos arelan voltar á ela algún día. Sabemos tamén que gracias a eles hai na nosa Terra moitas escolas, e non iñoramos que do duro traballo dos emigrados entran constantemente en Galicia gran cantidade de diñeiro.

Mais inda así, entendemos que esa riqueza, esa cultura, ese amor, pódense encauzar de xeito que rindan un maor beneficio a Galicia.

En troques de preparar os nenos para emigrar, nesas escolas debense preparar cidadans pra laborar na propia Terra pol-o seu progreso; en vez de mandar os «portes» para que sallan novos colonos de terras alleas, debense crear e afincar os fogares no chan nativo; e por romate, todo o amor dos galegos ten que s'adicar a faèer que Galicia sexa Grande, rica, progresiva, fomentando a propia cultura, o arte, a industria, a concencia galega.

Unha representación da Irmandade da Fala, visitou ao Sr. Pego Pita no seu domicilio sendo gasalleiramente recibida, e tendo ocasión d'apreciar o sentimento de bon galego que alenta no Presidente do Centro,

Tamén foi invitado o noso Primeiro Concelheiro para asistir ao banquete conque os Señores Pego e Saavedra ousequiaron ás autoridades e persoalidades galegas recentemente.

Sen espazo para mais, romatamos saudando nos ilustres Presidentes, do Centro Gallego da Habana á todol-os nosos irmans de Cuba.

Os sete poemas do vran

CALMA CHICHA

*As rúas amarelas,
con perguiza de bojs,
levan até o mar,
quentes feixes de sol.*

NAVIGACION

*O vento mareiro sopra
nas velas do galeón,
pol-o xeito do gaiteiro
inchando o bofe do fol,*

SEMENTEIRA

*O Sol tira pol-o arado
con mansedume de boi,
o ceo nos sulcos quentes
estrucha as nubcns turxentes
como si fosen limons.*

BEIRA

*O mar, borracho de sol,
anda a tombo pol-a praya.
A montana lavandeira
bota arelas nas augas.*

A SERAN

*Abanéanse no bosque
bateladas nevoentas,
A dur fouce do río
pol-a orela sega ás tebras.*

** * **
*A ponteabela ás augas
atercidas e vellas.*

*Presas nos fíos do vento
van abaixando as estrelas.*

NOITE

*A cibdade pesca á ardora,
c diante da sua rede
de luces de ouro tomado,
fuxe a lua como un peixe.*

OFRENDA

*Baixo o cincel do labrego
o dolmen en col do clan,
abriu os brazos ao ceo
pra ser cruceiro aldeán.*

LUIS AMADO CARBALLO

Pontevedra.